

Stapel & De Koning Studie-editie

Buitengewoon opsporingsambtenaar - permanente her- en bijscholing

STAPEL & DE KONING STUDIE-EDITIE BUITENGEWOON OPSPORINGSAMBTENAAR - PERMANENTE HER- EN BIJSCHOLING

EDITIE 2015

Auteur:
Aart Sterk

© Reed Business, Amsterdam 2015

Foto omslag: Roel Dijkstra Persfotografie, Vlaardingen

Redactie: Arina Vermaas, AVE Redactie

Illustraties: Koos Heemskerk, Rijnsburg

Copyright foto's Aart Sterk: pagina's 51, 58, 65, 67, 73, 75, 81, 83, 84, 86, 87, 91, 93, 94, 95, 97, 108, 109, 126, 129, 131, 145, 157, 162, 163, 164, 165, 183

Reed Business Information is onderdeel van Reed Business bv, Postbus 152, 1000 AD Amsterdam.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden auteur(s), redactie en uitgever geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen. Waar dit mogelijk was, is aan auteursrechtelijke verplichtingen voldaan. Wij verzoeken eenieder die meent aanspraken te kunnen ontleen aan in dit boek opgenomen teksten en afbeeldingen, zich in verbinding te stellen met de uitgever.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich te wenden tot de uitgever.

ISBN 978 90 352 4832 8

NUR 820, 600

INHOUD

Deel 1	WKPV 1: Materieel recht	II
1	Strafrecht en misdrijven	13
1.1	Misdrijven en overtredingen	13
1.2	Opzet en schuld	13
1.3	Strafuitsluitingsgronden	15
1.4	Vervolging door het Openbaar Ministerie	16
1.5	Misdrijven	16
1.6	Misdrijven tegen ambtenaren	20
1.7	Geweldsmisdrijven	26
1.8	Vermogensdelicten	31
1.9	Klachtmisdrijven	37
1.10	Overtredingen strafrecht	37
1.11	Valse identiteitsgegevens	42
1.12	De Wet op de identificatieplicht (WID)	48
Deel 2	WKPV 2: Bijzondere wetgeving	53
2	De Algemene Plaatselijke Verordening	55
2.1	Handhaving van de APV	61
3	De Wegenverkeerswet 1994 (WVW)	65
3.1	Raamwet (WVW)	65
3.2	Definities	66
3.3	Kapstokartikel: artikel 5 WVW 1994	69
3.4	Aanwijzingen opvolgen	72
3.5	Overige bevoegdheden WVW	73
4	Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV 1990)	77
4.1	Begripsbepalingen/definities	77
4.2	Specifieke regels groepen weggebruikers	78
4.3	Plaats op de weg	79
4.4	Stilstaan en parkeren	83
4.5	Fiscaal parkeren	93
4.6	Handhaving parkeren	94
4.7	De parkeerverordening	95
4.8	De APV en parkeren	97
5	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM)	101
6	Vuurwerkbesluit	105
7	Wet op de kansspelen	107
7.1	Toeziethouders	107
7.2	Soorten speelautomaat	108
7.3	Inrichtingen	109
7.4	Voorwaarden en vergunningen	110

8	Tabakswet en Drank- en Horecawet	115
8.1	Rookverbod	116
8.2	Definities Drank- en Horecawet	117
8.3	Bevoegdheden toezichhouder	120
9	Winkeltijdenwet	123
10	Wet personenvervoer (Wp 2000)	125
10.1	Kaartcontrole	126
10.2	Ordeverstoring in het openbaar vervoer	127
10.3	Het Besluit personenvervoer 2000 (Bp 2000)	127
10.4	Bevoegdheden	129
11	Milieuwetgeving	131
11.1	De Wet milieubeheer (WM)	131
11.2	Afvalstoffenregelgeving	134
11.3	Waterwet	136
11.4	De Wet bodembescherming (WBB)	139
12	Wet op de economische delicten (WED)	141
12.1	Misdrijven en overtredingen	141
12.2	Bevoegdheden	141
13	Visserijwet 1963	143
13.1	Controle	147
13.2	Toegestane vistuigen	150
13.3	Verboden middelen	152
14	Opiumwet	157
14.1	Soorten middelen	157
14.2	Drugsindeling	157
14.3	Gedooogbeleid	158
14.4	Illegale hennepsteelt	159
14.5	Veelvoorkomende drugs	159
15	Wet wapens en munitie (WWM)	163
15.1	Handhaving WWM	163
15.2	Categorie indeling wapens	164
15.3	Munitie	169
Deel 3	GBT: Gespreks- en benaderingstechnieken	171
16	Rapporteren	173
17	Proces-verbaal: opbouw en structuur	177
17.1	Inleiding	177
17.2	Werkschema	177
18	De combibon	185
18.1	Inleiding	185
18.2	De combibon	186

18.3	De combibon als proces-verbaal	188
18.4	De gouden W's	189
18.5	Het invullen van de combibon	190
19	De politiestrafbeschikking en de bestuurlijke strafbeschikking	199
19.1	De politiestrafbeschikking	199
19.2	De bestuurlijke strafbeschikking (BSB)	202
20	Het optreden in bekeuringssituaties	205

WOORD VOORAF

Voor u ligt het theorieboek permanente her- en bijscholing voor de Buitengewoon Opsporingsambtenaar domein 1. Dit boek is door mij samengesteld aan de hand van de toetstermen die zijn opgesteld door de Exameninstelling Toezicht en Handhaving (ExTH). Ik adviseer u om deze toetstermen te controleren op de site van ExTH (www.exth.nl) in verband met mogelijke recente wijzigingen.

De toetstermen voor de PHB-opleiding staan gemerkt met het boa-insigne ; dit is examenstof voor de permanente her- en bijscholing.

Artikelen uit de wetgeving zijn in een tekstvak geplaatst. De cursist hoeft niet de letterlijke tekst van een artikel te weten maar zal wel moeten weten wat de globale inhoud van een artikel is en wanneer men dit artikel kan toepassen.

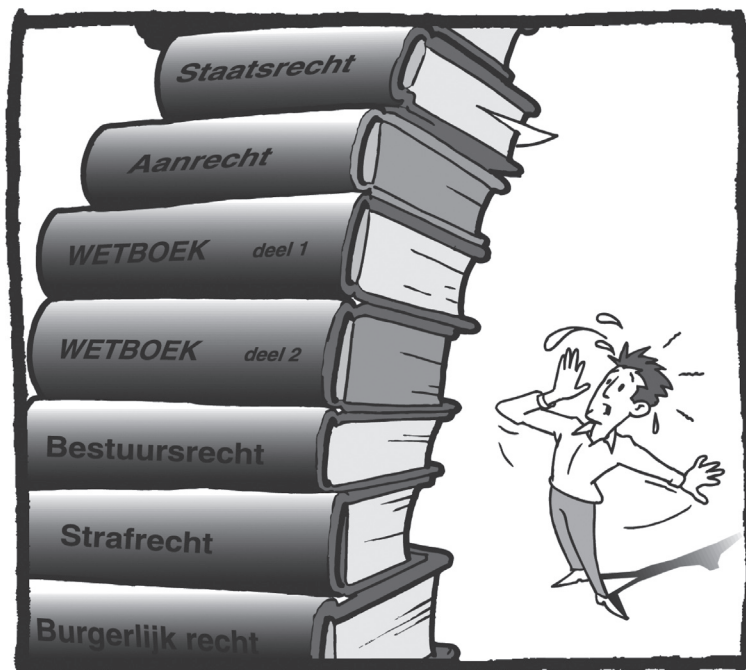
Op- en/of aanmerkingen over dit boek zijn welkom en kunt u mailen naar awsterk@hotmail.com.

Ik wens u veel succes met uw studie.

Veenendaal, april 2015.

Aart Sterk

DEEL I WKPV I: MATERIEEL STRAFRECHT

HOOFDSTUK I STRAFRECHT EN MISDRIJVEN

Na dit hoofdstuk kan de cursist:

- de verschillen tussen een misdrijf en een overtreding aangeven;
- het verschil tussen opzet en schuld benoemen;
- strafuitsluitingsgronden noemen;
- de volgende misdrijven en overtredingen beschrijven:
 - huisvredebreuk en inklimming (art. 138 Sr);
 - lokaalvredebreuk (art. 139 Sr);
 - omkoping (art. 177 Sr);
 - misdrijven tegen ambtenaren (artt. 177 t/m 185 Sr);
 - geweldsmisdrijven (mishandelen, vernieling, openlijke geweldpleging, brandstichting);
 - vermogensdelicten (diefstal, heling);
 - klachtmisdrijven (art. 316 Sr);
 - overtredingen strafrecht (baldadigheid, aanhitsen van dieren, stalking);
 - valse identiteitsgegevens opgeven (art. 435 Sr);
 - naaktrecreatie (art. 239 Sr);
 - overtredingen betreffende het openbaar gezag;
 - overtredingen betreffende de veldpolitie.

13

Als wij het hebben over gedrag dan hebben wij het over menselijk gedrag. Gedrag is het doen of het nalaten van iets.

I.1 MISDRIJVEN EN OVERTREDINGEN

In het Wetboek van Strafrecht staan in Boek 2 de misdrijven en in Boek 3 de overtredingen. Hierna staan de verschillen tussen misdrijven en overtredingen op een rij:

<i>Misdrijf</i>	<i>Overtreding</i>
Is een rechtsdelict	Is een wetsdelict
Ernstig strafbaar feit	Geen ernstig strafbaar feit
Poging is strafbaar	Poging is niet strafbaar
Medeplichtigheid is strafbaar	Medeplichtigheid is niet strafbaar
Opzet of verwijtbare schuld moet bewezen worden	Er wordt uitgegaan van opzet of verwijtbare schuld
Wordt behandeld bij de rechtbank	Wordt behandeld bij de rechtbank afdeling kanton
Alle straffen mogelijk	Hechtenis of geldboete mogelijk

I.2 OPZET EN SCHULD

Om strafbaar te zijn voor een bepaald artikel is het ook nodig dat er sprake is van schuld van de verdachte. Binnen onze wetgeving spreken wij van 'geen straf zonder schuld'. Dit houdt in dat er geen straf wordt opgelegd als de dader niets kan worden verweten.

Het aanwezig zijn van opzet of schuld is dus voorwaarde om iemand te kunnen straffen. Voorwaarde voor strafbaar zijn is dat het strafbare feit de verdachte kan worden aangerekend. Het moet dus aan zijn schuld te wijten zijn.

Dit geldt voor zowel misdrijven als overtredingen. Vaak staat in het artikel vermeld of er opzet of schuld aanwezig moet zijn. Denk bijvoorbeeld aan artikelen van schuldhealing, dood door schuld, diefstal en vernieling. Soms is schuld niet altijd even eenvoudig vast te stellen. In sommige gevallen kan iemand iets wel hebben gepleegd maar kan dit buiten zijn schuld zijn gebeurd. Het Openbaar Ministerie zal altijd moeten aantonen dat een dader schuld treft.

Opzet = willens en wetens iets doen.

‘Opzet is de wil, om die daden te doen of te laten, welke bij de wet verboden of geboden zijn’.

Als iemand met een hamer opzettelijk de auto van een ander vernield, is er sprake van het opzettelijk vernielen van enig goed dat aan een ander toebehoort. Dit is een duidelijk voorbeeld van vernieling dat strafbaar is gesteld in artikel 350 Sr.

Een opzetmisdrijf kan in de wettekst worden aangegeven door:

- waarvan hij weet;
- waarvan hem bekend was;
- wetende dat;
- kennisdragende van;
- met het oogmerk;
- met het bewustzijn;
- met het voornemen.

Schuld = onvoorzichtig handelen.

‘Van schuld is sprake als het gaat om een aanmerkelijke onachtzaamheid, onvoorzichtigheid of een nalatigheid met gevolgen.’

De strafoplegging is bij schuld misdrijven vaak milder dan bij opzet misdrijven. Schuld wordt in het strafrecht ook wel culpa genoemd. In sommige artikelen staat het element schuld vermeld, bijvoorbeeld door de tekst ‘degene aan wiens schuld te wijten is’.

Kijk bijvoorbeeld naar artikel 6 van de Wegenverkeerswet. Voor overtredingen is een lichte vorm van schuld al voldoende om strafbaar te zijn.

Voorbeeld: De verdachte gaat inhalen op een provinciale weg en ziet een tegemoetkomende tegenligger. Hij doet dit af met: ‘ik kan wel inhalen want de tegenligger kan remmen of uitwijken’. Als er vervolgens een aanrijding ontstaat is er sprake van schuld.

Dat het verschil tussen opzet en schuld soms dichtbij elkaar ligt blijkt wel uit de volgende uitspraak van de Hoge Raad (HR 17 december 1996, NJ 1997, 245).

Een verdachte reed in een gestolen auto een politieauto aan en probeerde vervolgens aan de politie te ontkomen. Hij reed met zeer hoge snelheid, tot ongeveer 120 km/u, door Amsterdam en negeerde verkeers tekens. Nadat hij al een andere auto had geraakt, reed hij met een snelheid van ongeveer 100 km/u langs een rij voor een verkeerslicht wachtende auto’s door het rode licht waarbij hij linksaf sloeg. Hij kon een hem tegemoetkomende auto nog net ontwijken, maar schepte daarna een fietser, die over de auto heen door de lucht vloog, op het wegdek terecht kwam en daar zwaargewond bleef liggen. De dader reed met onverminderde snelheid door. Hij werd vervolgd en veroordeeld voor poging tot doodslag op de fietser.

Een belangrijk arrest als het gaat om schuld aan een strafbaar feit is het zogenaamde melkventer-arrest waarin de Hoge Raad uitspraak deed. Dit arrest heet ook wel het ‘melk en water-arrest’. Dit arrest gaat over een melkventer die in Amsterdam melk verkocht aan de deur. In de plaatselijke verordening stond dat het verboden was om aangelengde (verdunde) melk te verkopen als zijnde volle melk. De melkventer verkocht verdunde melk als volle melk. De melkventer kreeg de melk van

zijn baas, een veehouder, die de melk buiten medeweten van de melkventer verdunde met water. De melkventer had geen idee dat de melk verdund was en later bleek dat hem niets te verwijten viel. In dit arrest van 14-2-1916, nr. 681 deed de HR een belangrijke uitspraak. Zij bepaalde dat er sprake was van Afwezigheid van Alle Schuld (AVAS) en dat de melkventer daarom niet strafbaar was en niet kon worden veroordeeld.

<i>Opzet</i>	<i>Schuld</i>
Willens en wetens dat doen wat verboden is of nalaten dat wat geboden is.	Verwijtbaar gedrag, grove nalatigheid, onzorgvuldigheid of onvoorzichtigheid.
Willens en wetens begaan door de dader.	Handelingen of het ontbreken van handelingen van de verdachte hebben ongewilde gevolgen.
Bij misdrijven geldt opzet of verwijtbare schuld. Dit moet het OM bewijzen.	Bij overtredingen geldt 'er is schuld totdat door de dader aannemelijk wordt gemaakt dat er geen schuld is'. De OvJ hoeft dus niet opzet of schuld te bewijzen.

15

1.3 STRAFUITSLUITINGSGRONDEN

Binnen de wetgeving is er nog een aantal strafuitsluitingen in de wet vermeld. In artikel 39 tot en met 41 van het Wetboek van Strafrecht staan de volgende strafuitsluitingsgronden:

- ontoerekeningsvatbaarheid;
- overmacht;
- noodweer/noodweerexces;
- ambtelijk bevel;
- wettelijk voorschrift.

ONTOEREKENINGSVATBAARHEID

Van ontoerekeningsvatbaarheid is sprake als iemand een strafbaar feit begaat maar dat feit kan hem niet worden aangerekend omdat hij een geestelijke afwijking heeft. De wetgever spreekt van 'een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens'.

OVERMACHT

Niet strafbaar is degene die een feit begaat waartoe hij door overmacht is gedwongen. Er is sprake van overmacht als degene die het feit heeft gepleegd dit niet kan worden toegerekend gezien de omstandigheden waaronder hij het feit heeft gepleegd.

Hierbij valt te denken aan het vernielen van de deur van een woning om bij brand naar binnen te gaan om iemand te redden. Er wordt op dat moment een strafbaar feit gepleegd om de bewoner te redden. Dit noemen wij noodtoestand.

NOODWEER/NOODWEEREXCES

Niet strafbaar is degene die een strafbaar feit begaat omdat hij zichzelf, een ander of een goed verdedigt. Er moet wel sprake zijn van het op dat moment plegen van het feit tegen de persoon of een goed. Het feit moet wederrechtelijk zijn gepleegd, dus in strijd met het recht.

Het verdedigen van een zich verzettende verdachte die door de politie rechtmatig met gepast geweld wordt aangehouden, levert dus geen noodweer op, immers de aanhouding is rechtmatig.

Er is sprake van noodweerexces als het feit wordt begaan en:

- men overschrijdt bij de verdediging de grenzen; en
- men pleegt meer geweld dan nodig; en
- er ook sprake is van een heftige gemoedsbeweging die door het feit is veroorzaakt.

Dit kan als er een strafbaar feit wordt gepleegd met zo'n impact dat die persoon zich niet meer onder controle heeft. Een voorbeeld hiervan is als een feit wordt gepleegd tegen een familielid.

AMBTELIJK BEVEL

Niet strafbaar is hij die een feit begaat ter uitvoering van een ambtelijk bevel. Diegene die dit feit pleegt omdat hij daartoe een bevel heeft gekregen moet wel het bevel krijgen van iemand die daartoe bevoegd is. Ook als hij niet kon weten dat deze niet bevoegd was, is hij niet strafbaar. Denk bijvoorbeeld aan een ME-optreden waarbij de ME'er op last van een meerdere geweld gebruikt. Er moet dus sprake zijn van een hiërarchische verhouding en de opdracht moet te goeder trouw zijn ontvangen.

WETTELIJK VOORSCHRIFT

Artikel 42 Sr

Niet strafbaar is hij die een feit begaat ter uitvoering van een wettelijk voorschrift.

Denk hierbij aan een politieman die geweld gebruikt om de orde te handhaven bij ongeregelheden. De politiewet geeft hem de bevoegdheid om in dit geval geweld te gebruiken indien hij zijn doel niet op een andere wijze kan bereiken.

I.4 VERVOLGING DOOR HET OPENBAAR MINISTERIE

Een officier van justitie kijkt - voordat hij gaat vervolgen - naar:

- is het feit begaan en bewezen;
- welk delict is gepleegd;
- is er sprake van schuld;
- welke straf/maatregel kan worden opgelegd.

Vervolgens neemt hij zijn beslissing of hij overgaat tot vervolging.

I.5 MISDRIJVEN

In het Wetboek van Strafrecht staan de misdrijven in Boek 2. De HTV'er zal in de praktijk met deze misdrijven te maken krijgen. De in dit boek vermelde misdrijven staan genoemd in de eindtermen voor het examen HTV.

De in dit boek vermelde misdrijven zijn allemaal examenstof. In verband met de leesbaarheid heb ik ervoor gekozen deze niet afzonderlijk met het boa-logo te markeren.

HUISVREDEBREUK

Wetboek van Strafrecht

Art. 138 lid 1 en 2

- 1 Hij die in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, wederrechtelijk binnendringt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.
- 2 Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die, zonder voorkennis van de rechthebbende en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.

Lid 1 van het artikel huisvredebreuk beschermt de bewoner tegen ongewenste bezoekers in de woning maar in dit artikel wordt ook bescherming gegeven tegen ongewenst bezoek in een besloten lokaal of op een besloten erf. De woning is een plaats waar iemand zijn privé huiselijk leven leidt. Dit houdt in dat een woning meer kan zijn dan een huis. Denk hierbij aan een caravan, een woonboot of een hotelkamer. Ook kan een ruimte onder een brug, die is afgesloten en is voorzien van huisraad als een dakloze hier verblijft, onder de term woning vallen. Het gaat er om waar iemand woont.

Een besloten lokaal is een van de omgeving afgescheiden gebouw met een muur eromheen en een dak. Het is een ruimte waar publiek wel mag komen maar die afgescheiden is. Denk aan een buurthuis, een café, een school of een kerk.

Een besloten erf is een van de omgeving afgezonderd stuk grond. Dit kan zijn de grond om een woning of de grond om een gebouw, of bijvoorbeeld een kleine particuliere begraafplaats.

Het artikel huisvredebreuk bevat twee belangrijke elementen. De dader moet:

- wederrechtelijk binnendringen; dit houdt in dat de woning tegen de wil van de bewoner wordt binnengegaan. De bewoner kan dit hebben laten blijken door de deur dicht te doen of door te zeggen dat diegene niet welkom is;
- of daar wederrechtelijk vertoeven (daar niet rechtmatig aanwezig zijn) en zich niet op eerste vordering door of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijderen.

Belangrijk is in dit geval dat twee keer moet worden gevorderd dat de woning moet worden verlaten.

Dit kan door de bewoner of namens de bewoner worden gedaan.

Waarom moet er twee keer een vordering worden gedaan? De reden is dat indien iemand rechtmatig in een woning verblijft en niet langer welkom is, eerst moet weten dat hij niet meer in de woning mag blijven. Op dat moment is hij namelijk pas zonder toestemming van de rechthebbende aanwezig.

Vervolgens volgt de tweede vordering om het pand te verlaten. Op dat moment moet de betrokkene aanstonds de woning verlaten, anders is hij strafbaar voor huisvredebreuk.

De straf die op overtreding van dit artikel staat is een gevangenisstraf van zes maanden of een geldboete van de categorie 3.

Lid 2 van artikel 138 Sr geeft aan dat als de woning wordt binnengegaan door middel van: 'braak, inklimming, valse sleutels et cetera, valse order, vals kostuum of zonder voorkennis van de rechthebbende en anders dan door een vergissing binnengekomen' daardoor wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, er vanuit wordt gegaan dat diegene is binnengedrongen, dus zonder toestemming van de bewoner is binnengekomen'.

Let op: Indien er sprake is van wederrechtelijk binnendringen behoeft er niet te worden gevorderd. Als bijvoorbeeld een tuin is omgeven door een hoge schutting en een afgesloten poort is het duidelijk dat de eigenaar/bewoner niet wil dat mensen in zijn tuin komen. De verdachte die over de schutting klimt en zich vervolgens in de tuin bevindt, maakt zich schuldig aan wederrechtelijk binnendringen en is strafbaar voor dit artikel (vordering is niet meer nodig).

INKLIMMING

Onder inklimming wordt volgens de Hoge Raad ook verstaan het over een heg van 1.25 meter springen. De Hoge Raad zegt hiervan dat elk nemen van een fysieke hindernis, in dit geval de heg, valt onder inklimming (ECLI:NL:HR:2010:BK6351).

Wetboek van Strafrecht

Art. 139 lid 1 en 2

- 1 Hij die in een voor de openbare dienst bestemd lokaal wederrechtelijk binnendringt, of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van de bevoegde ambtenaar aanstonds verwijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie.
- 2 Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die zonder voorkennis van de bevoegde ambtenaar en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.

Artikel 139 Sr behandelt lokaalvredebreuk. Belangrijk is dat dit artikel handelt over het voor de openbare dienst bestemde lokaal binnen te dringen of wederrechtelijk daar te verblijven of niet op eerste vordering verwijderen. Het enige verschil met het artikel huisvredebreuk is dat dit strafbare feit geldt voor overheidskantoren en gebouwen zoals gemeentehuizen, politiebureaus, gemeentelijke zwembaden en andere openbare gebouwen.

Wetboek van Strafrecht

Art. 177 lid 1 en 2

- 1 Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft:
 - 1° hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt met het oogmerk om hem te bewegen in zijn bediening iets te doen of na te laten;
 - 2° hij die een ambtenaar een gift of belofte doet dan wel een dienst verleent of aanbiedt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door deze in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten.
- 2 Met dezelfde straf wordt gestraft hij die een feit als in het eerste lid, onder 1°, omschreven, begaat jegens een persoon in het vooruitzicht van een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd.

Art. 363 lid 1 en 2

- 1 Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft de ambtenaar:
 - 1° die een gift of belofte dan wel een dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem gedaan, verleend of aangeboden wordt teneinde hem te bewegen om in zijn bediening iets te doen of na te laten;
 - 2° die een gift of belofte dan wel een dienst aanneemt, wetende of redelijkerwijs vermoedende dat deze hem gedaan, verleend of aangeboden wordt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten;
 - 3° die een gift of belofte dan wel een dienst vraagt teneinde hem te bewegen om in zijn bediening iets te doen of na te laten;
 - 4° die een gift of belofte dan wel een dienst vraagt ten gevolge of naar aanleiding van hetgeen door hem in zijn huidige of vroegere bediening is gedaan of nagelaten.
- 2 Met dezelfde straf wordt gestraft hij die in het vooruitzicht van een aanstelling als ambtenaar, indien de aanstelling als ambtenaar is gevolgd, een feit begaat als in het eerste lid, onder 1° en 3°, omschreven.

OMKOPING

Artikel 177 Sr stelt omkoping strafbaar. Omkopen is een ambtenaar een gift of belofte doen of een dienst verlenen of aanbieden. Wij noemen dit ook wel **actieve omkoping**. In artikel 363 wordt de strafbaarstelling vermeld voor de ambtenaar die zich laat omkopen; dit noemen wij ook wel **passieve omkoping**. Zoals vermeld in het onderdeel *boa* is een ambtenaar diegene die onder toezicht en verantwoording van de overheid is aangesteld om een deel van de overheidstaak uit te voeren.

Degene die een ambtenaar omkoopt, doet dit met het oogmerk om hem over te halen iets in strijd met zijn plicht (het artikel zegt in strijd met zijn bediening) te doen of na te laten.

Lid 1 onder 1° is van toepassing op de ambtenaar die de handeling nog moet gaan verrichten of nalaten.

Lid 1 onder 2° is van toepassing op de ambtenaar die de handeling al heeft gedaan of nagelaten.

Een ambtenaar is iedereen die in overheidsdienst is en een deel van het werk van de overheid doet. Maar ook politici en leden van de gemeenteraad zijn ambtenaar voor het Wetboek van Strafrecht.

Om strafbaar te zijn voor dit artikel is het voorwaarde dat degene die de omkoping pleegt, wist dat het hier ging om een ambtenaar. Ook moet hij hebben geweten dat die ambtenaar iets in strijd met zijn bediening moet/moest doen of nalaten wat in strijd is met zijn plicht.

Omkoping kan door een gift of door een belofte te doen. Een gift is alles wat waarde heeft, dus het kan gaan om geld of goederen. Bij een belofte gaat het er om dat de ambtenaar iets wordt beloofd, bijvoorbeeld dat hij een gift krijgt of dat iets voor hem wordt gedaan. Het gaat in dit artikel ook om het aanbieden van diensten, dus het hoeft niet altijd te gaan om goederen van waarde. Bij omkoping kan het gaan om een initiatief van de burger die wil gaan omkopen. Het kan ook gaan om de ambtenaar die het initiatief neemt om zich om te laten kopen. Bij actieve omkoping koopt de burger de ambtenaar om of vraagt de ambtenaar om een gift of een belofte om iets te doen of na te laten.

Het is voor de strafbaarheid van de omkoping niet van belang of de omkoping geslaagd is. Poging tot omkoping is al een voltooid delict. Dus al lukt het niet, de dader is toch strafbaar voor dit artikel.

In artikel 177 Sr wordt eveneens omkoping van een ambtenaar strafbaar gesteld. Het gaat hier echter niet om het in strijd met zijn bediening iets te doen of na te laten maar om iets rechtmatig te laten doen. De ambtenaar wordt dus bewogen om iets te doen wat ook tot zijn bevoegdheid of werkzaamheden behoort. Te denken valt hierbij aan het doen van een gift of een belofte aan een ambtenaar om een vergunning versneld te krijgen. De ambtenaar die de gift of de belofte (de steekpenningen) aanneemt, pleegt een ambtsmisdrijf. Dit misdrijf is strafbaar gesteld in artikel 362 en 363 Sr van het Wetboek van Strafrecht en wordt passieve omkoping genoemd.

Bij artikel 362 Sr doet de ambtenaar iets rechtmatig en bij artikel 363 Sr doet de ambtenaar iets in strijd met zijn plicht.

Een voorbeeld van omkoping is onderstaand krantenartikel betreffende de omkoping van een ambtenaar in Enschede.

Eis: 20 maanden tegen corrupte ambtenaar Roombeek

(Novum) - Tegen een ambtenaar van de gemeente Enschede is vrijdag twintig maanden cel geëist wegens corruptie. Het Openbaar Ministerie in Almelo verdenkt de man, die sinds 2004 werkte als projectmanager bij de wederopbouw van de door de vuurwerkramp vernielde wijk Roombeek, ervan van 2006 tot en met 2011 giften te hebben aangenomen.

De man wordt bovendien verdacht van valsheid in geschrifte en het voorhanden hebben van wapens. Die wapens zou hij hebben bewaard voor zijn broer en een van de mensen die hem zou hebben omgekocht.

De corruptie kwam aan het licht bij getuigenverhoren in een faillissementsonderzoek van een aannemer. Daaruit bleek dat de eigenaar een ambtenaar van de gemeente Enschede had omgekocht, bijvoorbeeld door hem mee op reis te nemen naar China en de Verenigde Staten.

De eigenaar van een ander bedrijf plaatste daarnaast containers bij het bedrijf van de vrouw van de ambtenaar. Een aantal rekeningen daarvoor kwam bij de gemeente terecht. Beide bedrijven hadden veel opdrachten toebedeeld gekregen in Roombeek.

Volgens de officier van justitie heeft de ambtenaar het vertrouwen dat burgers moeten kunnen hebben in de overheid ernstig geschaad. Het OM wil dat de man behalve een celstraf ook bijna 26 duizend euro moet terugbetalen die hij aan zijn praktijken zou hebben verdiend.

Tegen de aannemer met wie de ambtenaar de reisjes ondernam is vrijdag achttien maanden cel geëist. De zaak tegen de verdachte die de containers plaatste en facturen zou hebben vervalst is voor onbepaalde tijd aangehouden, omdat de raadsman het dossier niet volledig had kunnen lezen.

Bron: www.nieuws.nl